

Владимир Поломац
(Универзитет у Крагујевцу,
ФИЛУМ, Одсек за филологију,
Катедра за српски језик)

Марко Милошевић
(Универзитет у Крагујевцу, ФИЛУМ,
Центар за научноистраживачки рад)

Изворни научни рад
УДК 811.163.41'373.21'17/18'(497.5
Далмација)
DOI 10.19090/ppj.2022.53.5-31
Примљен: 27. 9. 2022.
Прихваћен: 6. 10. 2022.

ЛИЧНА ИМЕНА У ПОМЕНИКУ МАНАСТИРА КРКЕ*

САЖЕТАК

У раду су истражене најважније одлике система личних имена уписаних од 1756. до 1826. године у рукописну књигу Поменика манастира Крке која се чува у манастирској ризници под сигнатуром Крка 57. Будући да су на почетку сваког листа поменика, а ређе и на маргинама, наведени називи насеља из којих су уписивана лична имена, забележена грађа представља репрезентативан узорак за истраживање српске антропонимије северне Далмације и суседних области Лике и западне Босне у наведеном периоду. Поред анализе личних имена према пореклу и структури, рад је имао за циљ да детаљније укаже на методолошке проблеме у истраживању старих српских поменика, као и да провери тезу Ж. Бјелановића да се језгро савремене српске антропонимије у северној Далмацији формирало од краја XVII века. Поменута теза потврђена је на основу низа заједничких одлика у систему личних имена из Поменика манастира Крке и области Буковице у последњој четвртини XX века: подударња у систему презимена и породичних надимака, континуитета најфреквентнијих мушких и женских имена и континуитета латинских утицаја у антропонимији. У односу на друге до сада истраживане поменике специфичност поменика манастира Крке посебно се огледа у потврдама ретких или до сада незабележених имена: *Бјејоје*, *Брадиша*, *Вуколај*, *Вусин*, *Драјојица*, *Јахша*, *Рагасав*, *Саван*, *Франеш*; *Домка*, *Хојдана*, *Зрина*, *Зрнка*, *Јајеша*, *Језгарица*, *Малика*, *Мараја*, *Мрена*, *Пиена*.

---

* Део истраживања презентованог у раду реализован је у оквиру курса *Методологија научноистраживачког рада* на студијском програму докторских студија *Српски језик и књижевности* током академске 2021/2022. године на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу.

КЉУЧНЕ РЕЧИ: ономастика, антропонимија, стари српски поменици, манастир Крка, Далмација.

1. Увод

Антропономастичка истраживања старих српских поменика значајно су добила на замаху последњих година, а анализом су обухваћени рукописи из различитих крајева нашег језичког простора: са Косова и Метохије (в. Поломац 2010б; 2017; Ракић Младеновић 2021), из Црне Горе (в. Поломац 2019; 2022; Стојановић 2012; 2013а; 2013б; 2013в), са територије данашње Војводине (в. Новаков 2017), као и са територије данашње Северне Македоније, уже Скопске Црне Горе (в. Поломац 2015). Уз ранија истраживања антропонимије Поменика манастира Раче (в. Грковић 2002), као и уз дугу традицију историјских радова у којима се доносе лична и географска имена из ових рукописа (почев од Новаковић 1875 и Стојановић 1890), количина познате антропонимијске грађе знатно је увећана, што нам отвара могућности за шира дијахронијска и дијатопијска поређења са средњовековним повељама (према Грковић 1983; 1986) и турским дефтерима (према Пешикан 1982; 1983), али нас истовремено и усмерава ка даљем раду на синтези грађе из свих сачуваних поменика XV–XVIII века у виду посебног историјско-етимолошког речника (уп. Поломац 2021: 72).

На основу наведене скице истражености поменика као антропонимијских извора може се приметити како рукописи из западних српских крајева до сада нису били обухваћени истраживањима¹. Покушај да се овај недостатак макар делимично превазиђе представља основни циљ нашега прилога. За предмет истраживања узет је најстарији сачувани поменик из манастира Крке који се чува у манастирској ризници под сигнатуром Крка 57². Археографски опис В. Мошина и М. Радеке (1958:

---

¹ Делимични изузетак представља само рад Новаков 2014 у коме се анализирају рефлекси јата у Поменику манастира Крушедола (XVI–XVIII век), Поменику манастира Дечана (XVI–XX век), Тројичанском поменику (XVI век) и Поменику манастира Крке (XVII век).

² Наше истраживање спроведено је на фотографским снимцима рукописа из Археографског одељења Народне библиотеке Србије. Снимак је прибављен на

201)³ обавештава нас да је рукопис „izdan za ruskog patrijarha Adrijana, konac XVII v.“, те да је исписано „samo oko 60 listi (iz dalmatinskih sela 1756–1828), sve ostalo (većina) prazno“. Захваљујући чињеници да су на почетку сваког листа рукописа, а ређе и на маргинама, наведени називи насеља из којих су уписивана имена, можемо прецизирати тврдњу В. Мошина и М. Радеке (1958: 201) да је у питању грађа из далматинских села, те закључити како се у поменику у највећем делу доносе имена из далматинских насеља из шире околине манастира⁴, затим имена из суседних области Лике⁵ и

основу благослова г. Никодима (Косовића), епископа далматинског, коме и овом приликом исказујемо искрену захвалност.

³ Из истог извора сазнајемо да постоје још три млађа поменика која се у манастирској ризници чувају под сигнатурама Крка 58, Крка 59 и Крка 60. Поменик са сигнатуром Крка 58 издат је за руског цара Петра Великог и садржи само уписе Руса од 1705. до 1716. године (Мошин – Радека 1958: 201), те се стога не може узети као извор за српску историјску антропониимију. Поменици са сигнатурама Крка 59 и Крка 60 већим делом садрже празне листове, а малобројна посведочена имена с краја XVIII и почетка XIX века не доносе битно другачију грађу од Крка 57.

⁴ Највећи број далматинских топонима преживео је у истом или незнатно измењеном облику до данас: *Бабодол* (данас *Бободол*), *Баљци*, *Бенковац*, *Бељани* и *Биљани* (данас *Горње Биљане* и *Доње Биљане*), *Биовичино* (данас *Биовичино Село*), *Биочић*, *Бискуија*, *Бјелина*, *Бојотић* (данас *Бојотић*), *Брајишиковци*, *Бријуд*, *Брибир*, *Вариводе*, *Велушић*, *Вељане*, *Врбник*, *Врлика*, *Врушка* (данас *Брушка*), *Вукишић*, *Голубић*, *Груловић* (данас *Груловићи*), *Дабар*, *Добројољци*, *Драјишић* (данас *Драјишићи*), *Дрњиш*, *Ђеврска* (данас *Ђеврске*), *Жајровић*, *Жејар*, *Зајорје*, *Загар*, *Зверинац*, *Земуник* (данас *Горњи Земуник* и *Доњи Земуник*), *Змишићак*, *Зрмања*, *Ивошевци*, *Ислам* (данас *Ислам Грчки*), *Јајодња* (данас *Горња Јајодња* и *Доња Јајодња*), *Кайићула* (данас археолошко налазиште *Кайићул*), *Карин* (данас *Горњи Карин* и *Доњи Карин*), *Кисџање*, *Книн*, *Книнско Поље*, *Кожуловац* (данас *Кожловац*), *Колашац*, *Корлај*, *Косовска нахија*, *Кричке*, *Крушево*, *Кула Ајлаића*, *Лишани* (данас *Лишане Осјировичке*), *Лојуже*, *Лукар*, *Љубач*, *Међаре*, *Међења* (вероватно данашња *Медвића* код Бенковца), *Међујуће*, *Миличино брдо*, *Модрино* (данас *Модрино Село*), *Мокро Поље*, *Надин*, *Нунић*, *Обровац*, *Орлић*, *Осјирвица*, *Ојишић*, *Ојшон*, *Пађени* (данас *Пађене*), *Парчић(и)*, *Пејорово поље*, *Плавно*, *Полача*, *Радељевац* (данас *Радељевац*), *Радошић*, *Рагучић*, *Рађе*, *Развође*, *Рашијевић*, *Рвеник* (вероватно данашњи *Горњи Рвеник* и *Доњи Рвеник*), *Риђани* (данас *Риђане*), *Руделе*, *Ружић*, *Сењска крајина*, *Сињска крајина*, *Скрадин*, *Скрадинско Поље*, *Смоковић*, *Смрдeље*, *Сјирмица*, *Тојоље*, *Турић*, *Уздоље*, *Церање*, *Цејина*, *Шибеник*, *Шишково*.

⁵ Највећи број забележених личких топонима има савремене континуанте: *Барлеше*, *Брлој*, *Брувно*, *Бунић*, *Вилић*, *Висућ*, *Вребац*, *Врховине*, *Гацко поље*, *Госић*, *Грацац*, *Дивосело*, *Заклојача*, *Кореница*, *Косињ* (данас *Горњи Косињ*

западне Босне⁶, а у знатно мањем броју и из насеља Херцеговине.⁷ Стога се лична имена из овога рукописа могу анализирати као хронолошки и географски јединствен корпус, што најчешће није случај са грађом из других поменика, у којима се по правилу бележе имена са различитих и удаљених територија у временском распону од више векова (уп. Поломац 2010а: 495–496). На географско јединство корпуса личних имена из поменика манастира Крке упућују и истраживања антропонимије Буковице у северној Далмацији из последње четвртине XX века у којима се истиче језичко и антропонимијско јединство ове области са суседним областима Лике и Босанске крајине (уп. Вјелановић 1988: 62):

„Jezično jedinstvo Bukovice s govorima Like i Bosanske krajine može biti potvrđeno i antroponimskom građom i to na dva načina: prvo, identičnim dijalektološkim rješenjima u fonologiji, morfologiji i tvorbi antroponimskih leksema i, drugo, identičnim formama za identifikaciju i kvalifikaciju ljudskih jedinki na prostorima koje dijele regionalne i subregionalne granice.”

Управо је могућност поређења са антропонимијом Буковице у северној Далмацији у последњој четвртини XX века (према Вјелановић 1988; 1989) у највећој мери одредила посебне циљеве и методологију нашег рада.⁸ Опис система личних имена у поменику манастира Крке и поређење са стањем антропонимије Буковице у последњој четвртини XX века требало

и Доњи Косињ), *Крбава*, *Ловинац*, *Мазин*, *Медак*, *Мекињар*, *Мојорић*, *Пећане*, *Плашки*, *Плоча*, *Почићел*, *Рагуч*, *Широка Кула*. Више података о овим топонимима доноси Матаја 2019.

⁶ У питању су топоними *Белајско њоље* (данас *Бјелајско њоље*), *Бобољуске* (данас *Бобољусци* у околини Дрвара), *Гламоч*, *Граово* (данас *Босанско Грахово*), *Дринић* (у околини Босанског Петровца).

⁷ Поред назива за ширу област *Херцеговина* и *Ерцеговина* бележе се топоними *Гацко*, *Добромани*, *Дувно*, *Леванско њоље*, *Ливна*, *Равно*, *Рајћи Бобани*, *Црвенице*, *Црни Луј*.

⁸ О размерама преклапања двају корпуса сведочи најпре податак да је од укупно 64 пункта области Буковице у поменику манастира Крке забележено чак 37 села: *Бенковац*, *Бенковачко Село*, *Биовичино Село*, *Бјелина*, *Брајишковци*, *Бријуд*, *Брибир*, *Брушка*, *Вариводе*, *Голубић*, *Горње Биљане*, *Горњи Ервеник*, *Горњи Карин*, *Добројољци*, *Доњи Ервеник*, *Доњи Карин*, *Ђеврске*, *Ивошевици*, *Кисћање*, *Кожловац*, *Колашац*, *Корлаић*, *Крушево*, *Кула Ајлаић*, *Лишане Остјоровичке*, *Медвиђа*, *Модрино Село*, *Мокро Поље*, *Нунић*, *Обровац*, *Оштон*, *Паћене*, *Парчићи*, *Рађевац*, *Рагучић*, *Руделе*, *Смрдеље*.

би да нам пружи материјал на основу кога би се проверила теза да је језгро данашње антропониције севернодалматинског простора обликовано последњих неколико деценија XVII века (уп. Vjelanović 1988: 53–54; 2007: 160), односно да нам укажу на степен подударности и типове промена у антропонијском систему дате области током претходних векова.

2. Методолошки проблеми

Најзначајнији методолошки проблеми у раду односе се на немогућност реконструкције основног облика личног имена и разликовања хомоформних мушких и женских имена (уп. Поломац 2010а: 494–495). Оба проблема најпре су условљена тиме што се у поменику не налазе посебне рубрике за уписивање мушких и женских имена, као ни типичне формуле помени *џи раба својего ...* или помени *џи рабџ своју ...* Додатну тешкоћу представља чињеница да су лична имена уписивана не само у акузативу, већ и у другим падежима, најчешће у номинативу (уп. само *станиша* 9а или *латинџка* 12а), ређе и у дативу (уп. само *рџжици* 16б, *радоици* 20бб). Проблем је најизраженији код одређивања основног облика мушких и женских хипокористика, чему посебно доприноси и чињеница да се данас на простору северне Далмације, Лике и западне Босне мушки хипокористици на *-о* или *-е* деклинарају по промени женског рода (уп. Vjelanović 1988: 96; Дешић 1976: 239; Драгичевић 1986: 138–139; Павлица 1984: 393).

Поређење са антропонијским системом Буковице из последње четвртине XX века (према Vjelanović 1989) и грађом из парохијалних књига XIX века (уп. податке пописа за село Мокро Поље из 1831. године у Поповић 2017: 40) може помоћи да се разреше неке недоумице. Тако су нпр. у ослонцу на ове изворе лична имена *Јања* (x9)⁹, *Коса* (x3) и *Манда* (x14) сврстана у категорију женских имена¹⁰, као и *Слава* (x1)¹¹, забележена

---

⁹ У загради уз свако име наведен је број потврда у поменику.

¹⁰ Сва три имена бележе се само као женска у Буковици (уп. Vjelanović 1989: 247, 249, 251), а у попису становника села Мокро Поље из 1831. године бележе се *Јања* и *Манда* (уп. Поповић 2017: 40).

¹¹ У Vjelanović 1989: 224, 261 бележе се мушка имена *Слáве*, *Слáво* и женско име *Слáва*.

само у номинативу: *слава* 207a¹². У категорију мушких имена сврстани су *Гајо* (акуз. *гаю* 54b), *Беро* (акуз. *ћерџ* 37b), *Буро* (акуз. *ћџрџ* 8bx4, 10b, 11b, *гјорџ* 18a, *ћџроу* 32a, итд.), *Јово* (акуз. *јовџ* 34a), *Којо* (акуз. *кою* 31b, 33b), *Лазо* (ном. *лазџ* 205b, дат. *лази* 206b, 207a, акуз. *лазоу* 25b, 32ax2, *лазџ* 8b, 12b, итд.), *Мијо* (акуз. *мию* 12a, 34a), *Михо* (акуз. *михџ* 23b) и *Ђуро* (акуз. *ћирџ* 65a), као и *Вуле* (акуз. *вџлџ* 32b, *вџлоу* 42b) и *Добре* (акуз. *добрџ* 35b)¹³. Посебан случај представљају имена *Глијорија* (акуз. *глигорјю* 37b), *Димитрија* (акуз. *димитрјю* 15a) и *Дмитрија* (акуз. *дмитрјю* 15a) која су у ослонцу на сличне потврде из XIX и XX века третирана као мушка,¹⁴ као и *Василија* (акуз. *василјю* 27b, 64a, 64b, *василию* 37b) која је на основу исте методологије узета за женско име¹⁵.

На основу поређења са антропонимијским стањем Буковице из последње четвртине XX века за нешто већи број имена може се тврдити да припадају категорији мушких имена, али се не може са сигурношћу одредити њихов основни облик: према акуз. *ворџ* 44a може се реконструисати *Ђоре* или *Ђоро* (в. Vjelanović 1989: 185–186); према акуз. *крџтџ* 11b, *крџџ* 11b могу доћи *Крџте* или *Крџто* (в. Vjelanović 1989: 204); на основу акуз. *перџ* 38a можемо претпоставити *Пџре* или *Пџро* (в. Vjelanović 1989: 218); на основу акуз. *домџ* 8b, 35a, 47a, *дџмџ* 14a, *тџмџ* 8b, *томџ* 17a, 33b, *томоу* 30b могу се реконструисати *Тџма*, *Тџме* или *Тџмо* (в. Vjelanović 1989: 231–232); на основу акуз. *рџстџ* 32b претпостављамо *Рџсте* или *Рџсто* (уп. Vjelanović 1989: 221), односно *Хрџсте* или *Хрџсто* за акуз. *хрџтџ* 32b, *хрџстџ* 34a. Према именима *Гњџја* и *Гњџјо* (в. Vjelanović 1989: 195) можемо претпоставити да се иза акуз. *гњџтџ* 44b могу налазити имена *Гњџта* или *Гњџто*.

¹² Број наведен уз име представља страницу у поменику на којој се бележи потврда.

¹³ Основни облик наведених мушких имена реконструисан је према потврдама из Vjelanović 1989.

¹⁴ У Поповић 2017: 40 бележе се мушка имена *Аијаназија*, *Георјија*, *Гријорија*, *Иињџија* и *Прокојија*, а у Vjelanović 1989: 313 и *Арсенија*, *Гњџија*, *Иињџија*, *Захарија*, *Закарија*, *Танасија*.

¹⁵ У Поповић 2017: 40 и у Vjelanović 1989: 265 *Василија* се бележи само као женско име.

Реконструкцију основног облика имена додатно компликује присуство потврда које се могу тумачити и као номинативи и као акузативи. Тако би се нпр. на основу потврда акуз. **вожѡ** 11bx2, 23a, 26b, 28b, 30a, 30b, 31ax2, 38a, 38b, **вожоу** 27b могли реконструисати ном. *Бѡжа* или *Бѡжо* (в. Vjelanović 1989: 186), при чему би обе реконструкције могле бити потврђене и примерима номинатива **вожа** 37ax2 и **вожо** 206a. Ипак, ако потврде **вожа** 37ax2 узмемо за акузативе, на шта би могли упућивати други забележени примери (сви несумњиво у акузативу) на стр. 37a (на којој се доносе имена из Лике), онда би се морало претпоставити присуство другог деклинационог обрасца (ном. *Божо*, акуз. *Божа*) на територији Лике у XVIII веку. На сличну ситуацију упућују потврде акуз. **васѡ** 20a, **гаврѡ** 8b, **ивѡ** 35b, **матѡ** 32b, **симѡ** 8b, 11b, 28b, 37b, 38b, **свмоу** 38a и ном. или акуз. **васа** 29b, **гавра** 48a, **даба** 26b, **ива** 207a, **мата** 27a, **сима** 19a, 29b. На основу прве групе примера, а у ослонцу на Vjelanović 1989, могли би се реконструисати облици *Váso*, *Ǧávro*, *Ǧíva*, *Ǧíve* или *Ǧívo*, *Máīīe* или *Máīīo* и *Símo*. Из друге групе примера треба искључити **васа** 29b и **сима** 29b будући да су забележени у XIX веку, као и **ива** 207a који вероватније представља номинатив. Пример **гавра** 48a забележен је у херцеговачком селу Рапти Бобани (код Требиња) тако да се на основу њега може претпоставити источнохерцеговачки деклинациони модел ном. *Гавро*, акуз. *Гавра* (уп. Ресо 2007: 22). Остаје нејасно да ли примери **даба** 26b (село Голубић у Далмацији), **мата** 27a (село Ислам Грчки у Далмацији) и **сима** 19a (село Поповци у Далмацији) упућују на имена *Даба*, *Маīīа* и *Сима*, на деклинациони модел ном. *Дабо*, *Маīīо*, *Симо*, акуз. *Даба*, *Маīīа*, *Сима*, или пак на нешто треће.

У одређеном броју случајева на основу поређења са антропонимијом Буковице из последње четвртине XX века може се реконструисати само основни облик, али не и припадност категорији мушких или женских имена. Тако се нпр. на основу акуз. **доучѡ** 41a и **ѡѡкѡ** 29a, 35a, 37b може реконструисати име *Дука*, односно *Ђука*, али се не може рећи да ли је у питању мушко или женско име.¹⁶ На основу акуз. **вожицѡ** 16b,

¹⁶ У Vjelanović 1989: 192–193, 244 бележе се мушка имена *Дука*, *Ђука* и женска имена *Дука*, *Ђука*.

17а, 31б, *петрицѣ* 30б, *савицѣ* 47а лако се реконструишу ном. *Божница*, *Пеѣрица*, *Савица*, али остаје нејасно да ли су у питању мушка или женска имена.¹⁷ На исти проблем упућују и акуз. *драгѣно* 11б, 20а, *милино* 26а, 44а, *милѣно* 20а, 27бх3, 28б, 31б, *павлино* 17а, 34а, *павлѣно* 29б, 35б, *срѣдѣно* 27б, *милиѣ* 14а, на основу којих се могу реконструисати номинативи мушких или женских имена *Драѣија*, *Милија*, *Павлија*, *Срѣија* и *Милика*.¹⁸ Посебно су занимљиви примери акузатива *савѣ* 8б, 10а, 17б, 24а, итд. (укупно 20 потврда), *савоу* 19б, 30б, 32а, 42бх2, 47а, *савѣѣ* 30б, 64а или *савѣѣѣ* 15а, 20а (у по једном примеру и номинатив *савѣ* 20ба и датив *савѣи* 60б). Чак и ако занемаримо мушка имена *Сѣве* и *Сѣво* (в. Вјелановић 1989: 222–223), те на основу једног забележеног примера номинатива у поменику и у осталим примерима претпоставимо основни облик *Сава*, не може се са сигурношћу тврдити када је у питању мушко име *Сѣва* (уп. Вјелановић 1989: 222; Поповић 2017: 40), а када женско *Сѣва* (в. Вјелановић 1989: 260; Поповић 2017: 40).

Упркос могућности поређења са антропонимијом Буковице из последње четвртине XX века, у неколико случајева реконструкција основног облика и разликовање мушких и женских имена представља нерешив проблем. Тако се на основу акуз. *павѣ* 19б, *тошѣ* 25а могу реконструисати мушка имена *Пѣвѣ*, *Пѣве*, *Пѣво* и *Тѣша*, *Тѣшо* или женска *Пѣва* и *Тѣша* (уп. Вјелановић 1989: 217, 232, 257, 264). На основу акуз. *радѣ* 11б, 30б, 31б, 34а, 42а, *цвѣно* 33б, *цвино* 37а, 37бх2 могу се реконструисати мушко име *Рѣге* (потврђено једном у ном.: *радѣ* 206б) или женско *Рѣга*, односно мушко име *Цвијо* (потврђено једном и у ном.: *цвиноу* 46б) или женско име *Цвија* (уп. Вјелановић 1989: 187, 220, 242, 258). Аналогно именима *Цвѣјо* и *Цвија* на основу акуз. *цвею* 25а могу се реконструисати и *Цвејо* или *Цвеја*. Посебан проблем представљају потврде ном. или акуз.

¹⁷ *Божница*, *Пеѣрица* и *Савица* потврђена су и као мушка и као женска имена у Вјелановић 1989. У попису становника Мокрог Поља из 1831. године бележи се само женско име *Пеѣрица* (в. Поповић 2017: 40).

¹⁸ *Драѣија*, *Милија*, *Павлија* и *Милика* бележе се у Грковић 1977 као мушка и женска имена, док је *Срѣија* незабележено. Ж. Вјелановић (1989: 190, 254) у Буковици бележи *Драѣија* као мушко, а *Милија* као женско име, док су *Павлија*, *Срѣија* и *Милика* незабележени.

цвѣна 33b, 35b, 38b забележене у селима Радучић, Радељевац и Ивошевци у Буковици на основу којих није могуће поуздано утврдити да ли је у питању мушко или женско име *Цвеја* или мушко име *Цвејо* са деклинационим моделом ном. *Цвејо*: акуз. *Цвеја*.

За неколико личних имена није било могуће поуздано утврдити основни облик и припадност категорији мушких и женских имена будући да се не бележе у Вјелановић 1989, а да су у Грковић 1977 потврђена и као мушка и као женска: мушка *Дешо* и *Деша* или женско *Деша* (акуз. *дѣшѣ* 37a), мушка *Лико* и *Лика* или женско *Лика* (акуз. *ликоу* 42b), мушко или женско *Раја* (ном. *раѣа* 48a), мушко или женско *Руса* (акуз. *рѣсѣ* 54b), мушка *Чаво* и *Чава* или женско *Чава* (акуз. *чавѣ* 14a), мушко или женско *Макивија* (акуз. *макивиѣ* 27b). У категорију мушких имена сврстани су *Љуцо* или *Љуца* (акуз. *люцѣ* 31a) и *Чудо* или *Чуда* (акуз. *чѣдѣ* 37a).¹⁹

3. Мушка имена

3.1. Порекло мушких имена

Не рачунајући лична имена за која се не може поуздано утврдити припадност категорији мушких или женских имена (в. претходну тачку), у поменику манастира Крке идентификовали смо укупно 249 различитих мушких личних имена (укључујући и различите фонетске варијанте истог имена) са укупно 1185 потврда. Статистички преглед мушких личних имена према пореклу наведен је у следећој табели.

Табела 1: Порекло мушких имена

Порекло	Број имена	Процент	Број потврда	Процент
Словенска	131	52,61%	503	42,44%
Хришћанска	110	44,17%	662	55,86%
Остала	8	3,21%	20	1,68%
Укупно	249	100%	1185	100%

Однос словенских и хришћанских мушких имена у поменику манастира Крке у великој мери се подудара са стањем у другим старим српским поменицима. Удео мушких словенских имена у Поменику

¹⁹ У Грковић 1977 не бележе се женска имена *Љуца* и *Чуда*.

непознатог манастира Липљанске епископије, Водичничком поменику и Дечанском поменику износи 52–55% према броју имена, односно 35–40% према броју потврда, док се удео хришћанских мушких имена креће око 38–39% према броју имена, односно 56–57% према броју потврда (в. Поломац 2022: 516)²⁰. У поређењу са овим рукописима, у поменику манастира Крке приметан је само нешто виши удео имена хришћанског порекла (42–43% укупног броја имена и потврда). Посебно истицање заслужује чињеница да међу десет најфреквентнијих мушких имена чак девет припада категорији имена хришћанског порекла:²¹ *Јован* (x72), *Никола* (x51), *Пејџар* (x50), *Илија* (x47), *Марко* (x37), *Иван* (x35), *Михаил(о)* (x26)²², *Лазо* (x24), *Лука* (x23), а само *Стијојан* (x26) категорији имена словенског порекла. Наведена најфреквентнија имена хришћанског порекла чине око трећине свих забележених потврда у поменику. О континуитету и стабилности именослова северне Далмације сведоче и подаци из пописа села Мокро Поље из 1831. године (в. Поповић 2017: 40) и из истраживања антропонимије Буковице у последњој четвртини XX века (в. Вјелановић 1989), у којима су забележена наведена најфреквентнија мушка имена из поменика.

---

²⁰ Другачији односи забележени су у Поменику манастира Св. Тројице код Пљеваља. У овоме рукопису удео имена словенског порекла (и по броју имена и по броју потврда) износи око 60%. Детаљније у Поломац 2022: 516–517.

²¹ Календарска имена *Јован*, *Никола*, *Пејџар*, *Марко*, *Михаило* веома фреквентно долазе и у другим поменицима (уп. Поломац 2010б: 229, 232; 2015: 345; 2017: 114).

²² Могуће је реконструисати *Михаил* (уп. Поповић 2017: 40; Вјелановић 1989: 210) или *Михаило* (уп. Вјелановић 1989: 210).

3.2. Творбена структура мушких имена словенског порекла

Статистички преглед структуре мушких имена словенског порекла приказан је у следећој табели.

Табела 2: Порекло мушких имена словенског порекла

	Број имена	Процент	Број потврда	Процент
Сложена	22	16,79%	99	19,68%
Изведена	100	76,33%	352	69,98%
Самотворна	9	6,87%	52	10,33%
Укупно	131	100%	503	100%

3.2.1. Сложена имена

Однос сложених и изведених мушких имена словенског порекла начелно се поклапа са стањем до сада истражених старих српских поменика (уп. Поломац 2017: 114; 2022: 518). Подударане се бележи и код питања најфреквентнијих словенских сложених имена од двеју основа, као и код учесталости основа у првом и другом делу сложених имена. Најфреквентнија словенска сложена имена *Рагосав* (x20) и *Рагивој(е)* (x12) налазе се међу најфреквентнијим сложеним именима и у другим до сада истраживаним поменицима (уп. Поломац 2010б: 231; 2015: 344; 2017: 114; 2022: 518; Стојановић 2013б: 79). Већим бројем потврда у поменику манастира Крке долазе и сложена имена *Вукосав* (x10) и *Милисав* (x10), за њима иду *Бојдан* (x7), *Драјосав* (x7), *Миросав* (x5), *Вуковој(е)* (x4), *Милосав* (x4), *Велисав* (x3), *Влајисав* (x2) и *Сїанисав* (x2), док се само изолованим примерима бележе *Берислав* (x1), *Вукмил* (x1), *Добровој(е)* (x1), *Љубомир* (x1), *Миливој(е)* (x1), *Рагасав* (x1), *Рагмил(о)* (x1), *Рагомир* (x1) и *Ранисав* (x1). Као и у другим истраживаним поменицима (в. Поломац 2017: 114; 2022: 518), и у поменику манастира Крке у првом делу сложеног имена најчешће долазе основе *раг-*: *Рагосав* (x20), *Рагивој(е)* (x12), *Рагасав* (x1), *Рагмил(о)* (x1), *Рагомир* (x1), *вук-*: *Вукосав* (x10), *Вуковој(е)* (x4), *Вукмил* (x1) и *мил-*: *Милисав* (x10), *Милосав* (x4), *Миливој(е)* (x1), а у другом делу најчешће долазе основе *-сав/-слав*: *Рагосав* (x20), *Вукосав* (x10), *Милисав* (x10), *Драјосав* (x7), *Миросав* (x5), *Милосав* (x4), *Велисав* (x3), *Влајисав* (x2), *Сїанисав* (x2), *Берислав* (x1), *Рагасав* (x1) *Ранисав* (x1), и *-вој*: *Рагивој(е)* (x12), *Вуковој(е)* (x4), *Добровој(е)* (x1), *Миливој(е)* (x1). У категорију сложених имена сврстали смо и префиксалне творенице, од којих је у нашем корпусу забележено само име *Осїоја* (x4).

На континуитет именована на испитиваном простору упућује податак да је највећи број сложених имена забележен и у области Буковице у последњој четвртини XX века. У Вјелановић 1989 нису потврђени *Вуковој(е)* (x4), *Велисав* (x3), *Влајисав* (x2), *Вукмил* (x1), *Добровој(е)* (x1), *Рагасав* (x1), *Рагмило* (x1), *Ранисав* (x1), док се *Рагосав* (x20), *Драјосав* (x7) и *Сїанисав* (x2) бележе у варијантама *Рагослав*, *Драјослав* и *Сїанислав*. Посебно истицање заслужује име *Рагасав* (акуз. *рагасѧ* 31b), незабележено у Грковић 1977.

3.2.2. Изведена имена

Међу изведеним именима словенског порекла најчешће долазе *Сїојан* (x26), *Рагојица* (x20), *Божја/Божо* (x15), *Милин* (x13), *Вукадин* (x12), *Вучен* (x12), *Вучић* (x10), *Новак* (x10), *Сїанко* (x10), *Раган* (x9). На континуитет са савременим именованом испитиване области упућује чињеница да је највећи број ових имена (изузев *Милин* и *Вучић*) забележен и у области Буковице у последњој четвртини XX века (према Вјелановић 1989).

Као и у другим истраживаним поменицима (уп. Поломац 2010б: 231–232; 2015: 345; 2017: 115; 2022: 519; Стојановић 2013в: 169–171, 176–178), и у поменику манастира Крке најчешће основе од којих се изводе словенска имена јесу *вук-* (заједно са хипокористичким основама *вуј-*, *вул-*, *вус-* и *вуч-*): *Вукадин* (x12), *Вукеља* (x4), *Вукајло* (x3), *Вукашин* (x3), *Вукоје* (x3), *Вукић* (x2), *Вукман* (x2), *Вукас* (x1), *Вуко* (x1), *Вукоиѧа* (x1); *Вујица* (x7), *Вујак* (x3), *Вујин* (x2), *Вујасин* (x1); *Вулеѧа* (x4), *Вуле* (x2); *Вусин* (x1)²³; *Вучен* (x12), *Вучић* (x10), *Вучеѧа* (x6), *Вучко* (x4), *Вучин* (x1), затим *раг-* (заједно са хипокористичким основама *рађ-* и *рај-*): *Рагојица* (x20), *Раган* (x9), *Рагас* (x8), *Рагоје* (x7), *Рагул(е)* (x6), *Рагиѧа* (x5), *Рагоѧа* (x5), *Раѧко* (x4), *Рагоња* (x3), *Рагаѧин* (x2), *Рагак* (x1), *Раге* (x1), *Рагош* (x1); *Рађен* (x2); *Рајин* (x1), *Рајко* (x1), као и *мил-*: *Милин* (x13), *Милић* (x7), *Милош* (x7), *Миладин* (x6), *Милан* (x5), *Милеѧа* (x3), *Миланко* (x2), *Милашин* (x2), *Милинко* (x2), *Миловац* (x2), *Милиѧа* (x1), *Милоје* (x1), *Милун* (x1). Имена од наведених основа заузимају око 60% укупног броја потврда свих изведених имена. Посебност поменика манастира Крке представља

²³ У Грковић 1977: 61 бележи се само *Вусан* као варијанта од *Вуксан*.

чињеница да су имена од основе *вук-* (и хипокористичких основа *вуј-*, *вул-*, *вус-* и *вуч-*) најфреквентнија у корпусу изведених имена (око 25% укупног броја потврда свих изведених имена), фреквентнија чак и од имена са основом *раг-* и сродним хипокористичким основама *рађ-* и *рај-* (око 22% укупног броја потврда свих изведених имена). Овакво стање није неочекивано с обзиром на податке о пореклу становништва северне Далмације и језичким везама са говорима Пиве и Дробњака на које упућује Вјелановић 1988: 21–22:

„ ... štokavština sjeverne Dalmacije bliža je govorima Pive i Drobnjaka nego jeziku koji se nalazi u Vukovim djelima. A taj za dijalektologe izvanredno značajan podatak može i povjesničarima biti ispomoć u bližem određivanju nekadašnje domovine naroda Bukovice i u tumačenju sociološko-etnoloških odnosa u jugoistočnom dijelu naših zemalja prije turskih prodora, kad povijest nije dala izdašne podatke o kraju iz kojeg su zapadni štokavci krenuli prije XVI stoljeća ...”

У прилог овим везама и пореклу становништва данашње Буковице може говорити и чињеница да су лична имена са основом *вук-* веома фреквентна и у Поменику манастира Св. Тројице код Пљеваља, Поменику манастира Мораче, Поменику манастира Пиве и Поменику из Хоче (уп. Поломац 2022: 517; Стојановић 2013а: 43). Историјско језгро ових имена у српском језику према А. Ломи (2020: 28) преклапа се са простором првобитног српског насељавања на Балкану – то је динарски појас у коме су се зачели српска епска поезија и свадбени обичаји са вуком, док се њихово порекло на најдубљем плану везује за ратничке иницијације у којима млади ратници добијају *вучје име* чим постану привремени чланови *вучјеј чойора*.

Од осталих основа нешто већим бројем потврда или већим бројем изведених форми забележене су *сиој-*: *Сиојак* (x6), *Сиојан* (x26), *сиан-*: *Сијаниша* (x5), *Сијанко* (x10), *Сијаноје* (x1), *драј-*: *Драјић* (x6), *Драјоје* (x2), *Драјојица* (x2),²⁴ *Драјојло* (x1), *џруб-*: *Грубеша* (x1), *Грубшиша* (x1), *Грубор* (x2), *бор-*: *Боре/Боро* (x1), *Бороје* (x1), *нов-*: *Новак* (x10), *Новко* (x1), *оињ-*: *Оињан* (x2), *Оињен* (x1), *цвей-*: *Цвейан* (x1), *Цвейко* (x1), *Цвейоје* (x1). Само једним именом потврђене су следеће основе: *бајч-*: *Бајчеиша* (x1), *бјеј-*: *Бјејоје* (x1), *блај-*: *Блајоје* (x1), *бој-*: *Бојоје* (x5), *бож-*: *Божша/Божсо* (x15),

²⁴ Име није забележено у Грковић 1977.

брад-: Брадиша (x1),²⁵ *буд-*: Будиша (x1), *вој-*: Војин (x1), *ївозг-*: Гвоздан (x1), *їруј-*: Грујица (x5), *габ-*: Даба/Дабо (x1), *гобр-*: Добре (x1), *гош-*: Дошен (x1), *зав-*: Завиша (x4), *љуб-*: Љубоје (x1), *љуц-*: Љуца/Љуцо (x1), *мал-*: Малеш (x1), *мед-*: Медак (x1), *мир-*: Мирко (x1), *мишљ-*: Мишљен (x1), *мрђ-*: Мрђен (x1), *нен-*: Ненко (x2), *їеј-*: Пејин (x1), *сан-*: Санко (x1), *слав-*: Славко (x1), *смољ-*: Смољан (x2), *цвиј-*: Цвијан (x2), *чуг-*: Чуго/Чуда (x1).

Међу наведеним основама посебно истицање заслужује *бјеї-* у имену *Бјеїоје* (*вїегоџа* 17b, у селу Врбник у Буковици)²⁶ будући да се у њему огледа јакавски рефлекс, карактеристичан и за данашње православно становништво Буковице (уп. Вјелановић 1988: 22). С друге стране, мушка имена са основом *цвейї-* редовно долазе са екавским рефлексом: *Цвейїан* (*цвѣтана* 35b), *Цвейїко* (*цвѣтка* 8b), *Цвейїоје* (*цвѣтоџа* 17b), док се икавизам огледа у имену *Цвијан* (*цвиїана* 25a, 42b).

Продуктивност суфикса употребљених за извођење имена словенског порекла у поменику манастира Крке начелно одговара стању забележеном у другим истраживаним поменицима (в. Поломац 2010б: 232; 2015: 344; 2017: 115; 2022: 520–521). Ако изузмемо хипокористичке суфиксе *-а*, *-е* и *-о* које нисмо могли поуздано идентификовати (в. горе т. 2), најпродуктивнији суфикси у поменику манастира Крке су *-ко*: *Вучко* (x4), *Мирко* (x1), *Ненко* (x2), *Новко* (x1), *Рајко* (x1), *Раїко* (x4), *Санко* (x1), *Славко* (x1), *Сїїанко* (x10), *Цвейїко* (x1), *Миланко* (x2), *Милинко* (x2), *-оје*: *Блаїоје* (x2), *Бјеїоје* (x1), *Боїоје* (x5), *Бороје* (x1), *Вукоје* (x3), *Драїоје* (x2), *Љубоје* (x1), *Милоје* (x1), *Радоје* (x7), *Сїїаноје* (x1), *Цвейїоје* (x1) и *-ан*: *Гвоздан* (x1), *Милан* (x5), *Оїњан* (x2), *Раган* (x9), *Смољан* (x2), *Сїїојан* (x26), *Цвейїан* (x1), *Цвијан* (x2).²⁷ Велика продуктивност хипокористичког

²⁵ Лична имена са основом *брад-* нису забележена у Грковић 1977, 1983 и 1986. Мушко име *Брадиша* (акуз. *брѣдишѣ* 32a), потврђено у селу Кожуловац (данашњи Кожловац у Буковици), није забележено ни у Вјелановић 1989.

²⁶ Ово име бележи се у Грковић 1977: 36 само на основу књиге Максима Лудајића *Из срїске їрошлостїи* (Српски Сион, Сремски Карловци, 1895) у којој се налази списак имена направљен на основу ранијих матица у којима су убележена имена оних који су се исповѣдали 1735. године у Мохачко-нікопољском протопопијату.

²⁷ Суфикси *-ко* и *-ан* веома су продуктивни у извођењу мушких имена хипокористичке конотације у именованости Буковице у последњој четвртини XX века (уп. Вјелановић 1988: 143–144).

суфикса *-иша* представља специфичност нашег поменика, али и одлику именослова Буковице у последњој четвртини XX века (в. Vjelanović 1988: 144): *Брадиша* (x1), *Будиша* (x1), *Грубиша* (x1), *Завиша* (x4), *Мишиша* (x1), *Радиша* (x5), *Сѿаниша* (x5), У групу продуктивних суфикса спадају и *-ин*: *Војин* (x1), *Вујин* (x2), *Вусин* (x1), *Вучин* (x1), *Милин* (x13), *Пејин* (x1), *Рајин* (x1), *-ен*: *Вучен* (x12), *Дошен* (x1), *Мишљен* (x1), *Мрђен* (x1), *Оїњен* (x1), *Рађен* (x2) и *-ак*: *Вујак* (x3), *Мегак* (x1), *Новак* (x10), *Радак* (x1), *Сѿојак* (x6). Средње продуктивности су суфикси *-ић*: *Вукић* (x2), *Вучић* (x10), *Драїић* (x6), *Милић* (x7), *-еїа*: *Бајчеїа* (x1), *Вулеїа* (x4), *Вучеїа* (x6), *Милеїа* (x3), *-ица*: *Вујица* (x7), *Грујица* (x5), *Драїојица* (x2), *Радојица* (x20) и *-ашин*: *Вукашин* (x3), *Милашин* (x2), *Радашин* (x2). У групу мање продуктивних суфикса сврстали смо оне који су потврђени једним или двама именима: *-агин*: *Вукагин* (x12), *Милагин* (x6), *-ајло*: *Вукајло* (x3), *-ас*: *Вукас* (x1), *Рагас* (x8), *-асин*: *Вујасин* (x1), *-еља*: *Вукеља* (x4), *-еш*: *Малеш* (x1), *-еша*: *Грубеша* (x1), *-ман*: *Вукман* (x2), *-овац*: *Миловац* (x1), *-ојло*: *Драїојло* (x1), *-оња*: *Радоња* (x3), *-ор*: *Грубор* (x2), *-оїа*: *Вукоїа* (x1), *Радоїа* (x5), *-ош*: *Милош* (x7), *Радош* (x1), *-ул*: *Радул(е)* (x6), *-ун*: *Милун* (x1).

3.2.3. Самотворна имена

У малобројној групи самотворних мушких имена налазимо имена по животињама: *Вук* (x17), *Паук* (x1), *Славуј* (1), затим имена од партиципа *Радован* (x15), *Милован* (x8), *Њеїован* (x1), *Познан* (x1), *Продан* (x1), као и *Гвозден* (x7), заштитно име настало од придева. Изузев имена *Њеїован* у коме се огледа јекавски рефлекс јата (уп. Vjelanović 1989: 216), остала имена из ове категорије забележена су и у Поменику манастира Св. Тројице код Пљеваља (уп. Поломац 2022: 521).

3.3. Мушка имена хришћанског порекла

У корпусу мушких имена хришћанског порекла преовлађују библијска и календарска имена, углавном добро посведочена и у другим средњовековним изворима: *Аврам* (x2), *Агам* (x2), *Алексије* (x1), *Андреја* (x5), *Андрија* (x1), *Андреј* (x1), *Василије* (x1), *Васиљ* (x4), *Вилиј* (x2), *Вукола*

(x2),²⁸ *Гаврил(о)* (x4),²⁹ *Георџије* (x3), *Глиџорија* (x1), *Грџур* (x1), *Гриџорије* (x1), *Давид* (x2), *Дамјан* (x6), *Димитрија* (x1), *Димитрије* (x3), *Дмитијар* (x16), *Дмитрија* (x1), *Дујмо* (x1), *Ђеорђије* (x2), *Ђурађ* (x1), *Иван* (x35), *Илија* (x47), *Јаков* (x8), *Јоаким* (x1), *Јосиф* (x3), *Јаћим* (x1), *Јован* (x72), *Киријан* (x1), *Кирик* (x1), *Кирило* (x1), *Косџадин* (x1), *Косџанићин* (x2), *Лазар* (x6), *Лука* (x23), *Максим* (x4), *Манојло* (x1), *Марјан* (x2), *Марко* (x37), *Мијаило* (x8), *Микула* (x1), *Мисаило* (x1), *Митијар* (x1), *Михаил(о)* (x26), *Никола* (x51), *Николај* (x2), *Павел* (x1),³⁰ *Павле* (x7), *Панићелија* (x1), *Петијар* (x50), *Пилиј* (x2), *Рафаил* (x1), *Симеон* (x3), *Стеван* (x1), *Стејан* (x9), *Стефан* (x5), *Стејан* (x3), *Стејан* (x2), *Тадија* (x4), *Теодор* (x8), *Тодор* (x8), *Тома/Томе/Томо* (x8), *Тривун* (x2), *Трифун* (x2), *Филиј* (x6), *Христџофор* (x1), *Шимун* (x1). Међу наведеним именима најпре је потребно указати на присуство великог броја имена у различитим фонетским и морфолошким варијантама: *Андреја* (x5), *Андрија* (x1), *Андреј* (x1); *Василије* (x1), *Васиљ* (x4); *Вилиј* (x1), *Пилиј* (x2), *Филиј* (x6); *Глиџорија* (x1), *Гриџорије* (x1), *Грџур* (x1); *Георџије* (x3), *Ђеорђије* (x2), *Ђурађ* (x1); *Димитрија* (x1), *Димитрије* (x3), *Дмитијар* (x16), *Дмитрија* (x1), *Митијар* (x1); *Јоаким* (x1), *Јаћим* (x1); *Јован* (x72), *Иван* (x35); *Косџадин* (x1), *Косџанићин* (x2); *Мијаило* (x8), *Михаил(о)* (x26); *Никола* (x51), *Николај* (x2), *Микула* (x1);³¹ *Павел* (x1), *Павле* (x7); *Симеон* (x3), *Шимун* (x1); *Стеван* (x1), *Стејан* (x9), *Стефан* (x5), *Стејан* (x3), *Стејан* (x2); *Теодор* (x8), *Тодор* (x8); *Тривун* (x2), *Трифун* (x2). Поред имена типа *Глиџорија*, *Димитрија*, *Дмитрија* о којима је већ говорено (в. т.2), дијалекатски значај има и варијантност која настаје као последица губљења /x/: *Михаил(о)* (x26), *Мијаило* (x8), затим као последица замене /ф/ са /в/ и /п/: *Филиј* (x6), *Пилиј* (x2), *Вилиј* (x1), *Трифун* (x2), *Тривун* (x2), као и варијантност која настаје због различитог рефлекса стерп. гласа *јай*: *Стеван* (x1), *Стејан* (x9),

²⁸ Варијанта имена *Вукол*, грч. Βουκόλος, пастир, календарско име (в. Грковић 1977: 60).

²⁹ Могуће је реконструисати *Гаврил* (в. Поповић 2017: 40) или *Гаврило* (в. Вјелановић 1989: 195).

³⁰ Име са овим фонетизмом забележено је у XIX веку у Мокром Пољу (в. Поповић 2017: 40).

³¹ Поред *Микула* које представља варијанту имена *Никола*, М. Грковић (1977: 133) бележи и *Микул*, за које претпоставља румунско порекло: *Micul* < *mic*, „мален“.

Стефан (x5), *Стишан* (x3), *Стијејан* (x2). Изузев имена *Вилиј* (акуз. *випипа* 14а, село Бискупија), *Стејан* (x9) и *Стефан* (x5),³² остале дијалекатски значајне варијанте потврђене су и у именослову Буковице у последњој четвртини XX века (уп. Вјелановић 1989).

Висока фреквенција имена *Иван* (x35), као и присуство хришћанских имена у којима се огледа латински утицај: *Гријур* (x1), *Дујмо* (x1), *Марјан* (x2), *Шимун* (x1), показује да лична имена на простору северне Далмације ни у прошлости нису доследно пратила конфесионалне и националне границе.³³

О уклопљености хришћанских имена у словенски именослов сведочи велики број хибридних твореница од основе имена хришћанског порекла и словенских суфикса. Највише имена изведено је од основе *мих-/миј-*: *Михо* (x1), *Михај* (x5), *Мијо* (x2), *Мијај* (x2), затим *ђур-*, *иван-/ив-* и *сав-*: *Ђуро* (x16), *Ђурашин* (x2), *Ђурица* (x2); *Иванко* (x2), *Ивица* (x1), *Ивош* (x1); *Саван* (x5), *Савај* (x5), *Савко* (x5), као и *јан-*, *јов-*, *кој-*, *хрисџ-/рисџ-*: *Јанко* (x15), *Јанош* (x1); *Јово* (x1), *Јовица* (x9); *Којо* (x2), *Којадин* (x1); *Хрисџе/Хрисџо* (x2), *Рисџе/Рисџо* (x1). Остале основе потврђене су само једним именом: *алекс-*: *Алекса* (x1), *вас-*: *Васо* (x2), *вукол-*: *Вуколај* (x1), *јавр-*: *Гавро* (x2), *јаж-*: *Гајо* (x1), *јњай-*: *Гњаја/Гњајо* (x2), *дмијр-*: *Дмијрашин* (x1), *ђер-*: *Ђеро* (x1), *јак-*: *Јакша* (x1), *јер-*: *Јерко* (x2), *кузм-*: *Кузман* (x4), *лаз-*: *Лазо* (x24), *мај-*: *Маје/Мајо* (x2), *јав-*: *Павко* (x1), *јер-*: *Перо* (x1), *сим-*: *Симо* (x8), *јом-*: *Томиша* (x1), *ђир-*: *Ђиро* (x1), *фран-*: *Франеш* (x1).

Највећи број наведених имена представља хипокористике са суфиксом *-о* који је реконструисан према потврдама из именослова Буковице у последњој четвртини XX века (в. горе т. 2): *Васо* (x2), *Гавро* (x2), *Гајо* (x1), *Ђеро* (x1), *Ђуро* (x16), *Јово* (x1), *Којо* (x2), *Лазо* (x24), *Мијо* (x2), *Михо* (x1), *Перо* (x1), *Симо* (x8), *Ђиро* (x1). Овој групи треба додати и

³² Име *Стефан* потврђено је у XIX веку у попису села Мокро Поље (в. Поповић 2017: 40).

³³ О овоме феномену на простору Буковице у последњој четвртини XX века сведоче речи Ж. Бјелановића (1988: 220): „Prema onome što kazuje moj корпус, reklo bi se da je u izboru osobnog imena bilo znatno manje strogosti u življa srpske nego u življa hrvatske nacionalne pripadnosti kad nisu tako rijetki slučajevi da protivno crkvenim uzusima te vjerovanjima i običajima ima pored tolikih *Đurdā*, *Jōvanā*, *Simējūnā*, *Stēvānā*, *Vasiljā* itd. među Srbima i tolikih *Īvānā*, *Jōsipā*, *Mātā* ili *Šimā*.”

хипокористике који су могли бити изведени и суфиксима *-а* или *-е*: *Гњаџа/Гњаџо* (x2), *Маџе/Маџо* (x2), *Рисџе/Рисџо* (x1), *Хрисџе/Хрисџо* (x2). Од осталих суфикса највећим бројем имена заступљен је *-ко*: *Иванко* (x2), *Јанко* (x15), *Јерко* (x2), *Павко* (x1), *Савко* (x5), затим *-аџ* (незабележен код словенских имена) и *-ица*: *Мијаџ* (x2), *Михаџ* (x5), *Саваџ* (x5); *Ђурица* (x2), *Ивица* (x1), *Јовица* (x9), као и суфикси *-ан*, *-ашин* и *-ош*: *Кузман* (x4), *Саван* (x5); *Дмиџрашин* (x1), *Ђурашин* (x2); *Ивош* (x1), *Јанош* (x1). Остали суфикси потврђени су само једним именом: *-а*: *Алекса* (x1), *-аџин*: *Којаџин* (x1), *-ај*: *Вуколај* (x1), *-еш*: *Франеш* (x1), *-иша*: *Томиша* (x1) и *-ша*: *Јахша* (x1).

Међу наведеним хришћанским твореницама посебно истицање заслужује неколико ретких или незабележених имена: *Вуколај* (акуз. **вџколаа** 64а, село Смоковић), бележи се и у Мокром Пољу у XIX веку (уп. Поповић 2017: 40), као и у Буковици у последњој четвртини XX века (в. Вјелановић 1989: 237), према М. Грковић (1977: 60) настало је од основе имена *Вукол*, *Вукола* и суфикса *-ај*, према имену *Николај*; *Гњаџа* или *Гњаџо* (x2) (од *Ињаџи*, *Ињаџије*, в. Грковић 1977: 65), у Вјелановић 1989: 195–196 бележе се *Гњџа*, *Гњџаџ*, *Гњџо*, *Гњџаца*, *Гњџаџа* и *Гњџаџица*; *Јахша* (акуз. **џахшџ** 11b) (варијанта од *Јахша*), незабележено у Грковић 1977 и Вјелановић 1989; *Саваџ* (x5), незабележено у Грковић 1977 и Вјелановић 1989; *Франеш* (акуз. **франеша** 11b, Зрмања, презвитер; незабележено у Грковић 1977, а у Вјелановић 1989: 194 *Francisko*, *Fráne*, *Frànina*, *Fràniša*, *Frànko*, *Fràno*, *Frànjo*, као и имена *Гриур*, *Дујмо*, *Марјан*, *Шимун*, ушло је у српски именослов под латинским утицајем.

3.4. Остала мушка имена

У категорији осталих мушких имена налазе се имена страног порекла: грч. *Комлен* (x2), мађ. *Секул* (x1), затим имена која се могу тумачити и као словенска и као несловенска: *Виг* (x8) (од лат. *Vitus*, или хипокористик од *Вигосав*, Грковић 1977: 52), *Даниша* (x1) (од основе хришћанских имена *Данило*, *Данијел* или од основе имена *Бојдан*, Грковић 1977: 72), *Крсџе/Крсџо* (x2), *Крсџан* (x1) (превод грч. имена Σταύριος или хипокористик од *Хрсџифор*, *Хрсџофор*, Грковић 1977: 115), *Петико* (x4)

(хипокористик од *Петар* или према дану у недељи, Грковић 1977: 156), као и име *Реља* (x1) недовољно јасног порекла.³⁴

4. Женска имена

4.1. Порекло женских имена

Статистички преглед женских имена према пореклу приказан је у следећој табели.

Табела 3: Порекло женских имена

Порекло	Број имена	Процент	Број потврда	Процент
Словенска	48	44,85%	99	36,80%
Хришћанска	44	41,12%	134	49,81%
Остала	15	14,01%	36	13,38%
Укупно	107	100%	269	100%

Поређењем ових података са подацима из других до сада анализираних поменика (уп. Поломац 2019: 507) може се уочити висок степен подударанја са Дечанским помеником и Помеником манастира Св. Тројице код Пљеваља. У ова два поменика хришћанска имена заступљена су са 43–44% укупног броја потврда (в. Поломац 2019: 507), док је у поменику манастира Крке овај проценат још виши и износи око половине свих потврда. О заступљености женских имена хришћанског порекла у поменику манастира Крке добро сведочи и листа од десет најфреквентнијих женских имена: *Марија* (x17), *Манда* (x14), *Јована* (x12), *Сијана* (x11), *Јања* (x9), *Стија* (x7), *Анђелија* (x6), *Ружица* (x6), *Вука* (x5), *Љиљана* (x5), *Мариа* (x5), међу којима су само *Сијана* (x11), *Стија* (x7) и *Вука* (x5) имена словенског порекла. О стабилности и континуитету именослова на територији северне Далмације сведочи и чињеница да се сва наведена најфреквентнија имена бележе и у Буковици у последњој четвртини XX века (в. Вјелановић 1989), а да се у попису села Мокро Поље из 1831. године од наведених имена једино не бележи *Љиљана* (в. Поповић 2017: 40).

4.2. Творбена структура женских имена словенског порекла

³⁴ За име *Хреља* М. Грковић (2001: 743) претпоставља грчко порекло, док га П. Скок (1972: 195) везује за словенску именицу крило, в. и Лома 2013: 225.

Статистички преглед творбене структуре женских имена словенског порекла приказан је у следећој табели.

Табела 4: Структура женских имена словенског порекла

	Број имена	Процент	Број потврда	Процент
Сложена	2	4,16%%	2	2,02%
Изведена	37	77,08%	87	87,87%
Самотворна	9	18,75%	10	10,10%
Укупно	48	100%	99	100%

Однос сложених и изведених имена начелно се поклапа са стањем забележеним у другим до сада истраживаним поменицима (уп. Поломац 2019: 508). Међу сложеним именима словенског порекла бележе се само *Боїдана* (x1) и *Вигосава* (x1). Најфреквентније основе словенских изведених имена су *сїан-* и *сїој-*: *Сїана* (x11), *Сїанија* (x1), *Сїаница* (x1), *Сїанојка* (x2); *Сїоја* (x7), *Сїојана* (x1), *Сїојка* (x1), *Сїојна* (x1). Више од једног имена изведено је од основа *вук-/вуј-*, *мир-*, *смиљ-* и *цвейї-/цвијеї-*: *Вука* (x5), *Вујана* (x4), *Вујина* (x1); *Мирјана* (x3),³⁵ *Мирна* (x3); *Смиљана* (x4), *Смиљка* (x1); *Цвијеїа* (x3), *Цвейїа* (x1). Остале забележене основе потврђене су само једним именом: *бој-*: *Бојана* (x3), *весел-*: *Веселица* (x2), *виг-*: *Вига* (x1), *ївозг-*: *Гвоздана* (x4), *їруб-*: *Грубна* (x1), *деј-*: *Дејана* (x1), *дес-*: *Десанка* (x2), *зор-*: *Зорица* (x1), *зрин-*: *Зрина* (x1), *зрн-*: *Зрна* (x1), *језг-*: *Јездарица* (x1), *кос-*: *Коса* (x3), *љуб-*: *Љубица* (x4), *мал-*: *Малика* (x1), *мил-*: *Милица* (x2), *їшен-*: *Пишена* (x1), *рус-*: *Русојла* (x2), *слав-*: *Слава* (x1), *сїај-*: *Сїајка* (x2), *хојдан-*: *Хојдана* (x1). Поређењем са другим до сада истраживаним поменицима (уп. Поломац 2019: 509) може се уочити мања продуктивност основа *мил-* (само *Милица*) и *раг-* (вероватно *Рага*, в. горе т. 2), као и одсуство имена од основе *граї-*.

Неколико ретких или до сада незабележених изведених имена заслужује посебно истицање: *Зрина* (x1), код М. Грковић (1977: 255) само *Зринка*; *Зрна* (x1), код М. Грковић (1977: 255) *Зрна*, *Зрка* и *Зрња*; *Јездарица* (x1), до сада позната само на основу две потврде из Пећког поменика (уп. Новаковић 1875: 116), а отуд и код М. Грковић (1977: 260) која га везује за корен глагола *јездїїи*, саставни део имена *Јездимир*, *Пријезда*, итд.; *Малика* (x1), име није забележено у Грковић 1977 и

³⁵ М. Грковић (1977: 281) допушта и хебрејско порекло овога имена.

Вјелановић 1989, али се среће у попису села Мокро Поље из 1831. године (в. Поповић 2017: 40); *Пишена*, код М. Грковић (1977: 295) *Пишеница* и *Пишена*; *Хојдана* (x1), забележено и у несачуваном Призренском поменику (в. Новаковић 1875: 111; отуд и у Грковић 1977: 319), као и у Поменику манастира Св. Тројице код Пљеваља, за које смо на основу стчеш. паралеле *Hoјden* претпоставили извођење од мушког имена *Хојдан* (в. Поломац 2019: 509). Посебно истицање заслужује и потврда ијекавског рефлекса јата у имену *Цвијеџа* (акуз. *цвѣтѣ* 27b, 31a, 35b) (поред *Цвеџа*, акуз. *цвѣтѣ* 12a).

Као и у другим до сада испитиваним поменицима (в. Поломац 2019: 509) најпродуктивнији суфикси за извођење женских имена су *-а*, *-ана/-јана*, *-ица*, *-ка*, и *-на*: *Сџана* (x11), *Сџоја* (x7), *Вука* (x5), *Коса* (x3), *Цвијеџа* (x3), *Цвеџа* (x1), *Вида* (x1), *Зрина* (x1), *Зрна* (x1), *Пишена* (x1), *Слава* (x1); *Вујана* (x4), *Гвоздана* (x4), *Смиљана* (x4), *Бојана* (x3), *Мирјана* (x3), *Дејана* (x1), *Сџојана* (x1), *Хојдана* (x1); *Љубица* (x4), *Веселица* (x2), *Милица* (x2), *Зорица* (x1), *Јездарица* (x1), *Сџаница* (x1); *Десанка* (x2), *Сџајка* (x2), *Сџанојка* (x2), *Смиљка* (x1), *Сџојка* (x1); *Мирна* (x3), *Грубна* (x1), *Сџојна* (x1). Остали малобројни суфикси забележени су изолованим примерима: *-ија*: *Сџанија* (x1), *-ина*: *Вујина* (x1), *-ика*: *Малика* (x1).

У категорији малобројних словенских самотворних женских имена налазимо најпре имена од назива биљака и животиња: *Вишња* (x1), *Трњина* (x1), *Куна* (x1), затим имена од придева: *Јасна* (x1), *Продана* (x1), *Сџамена* (x1), *Убава* (x1), као и *Вера* (x1) (једна од хришћанских врлина) и *Даница* (x2) (према називу јутарње звезде).

4.3. Женска имена хришћанског порекла

Међу именима хришћанског порекла издвајају се вишом учесталосту *Марија* (x17), *Манда* (x14), *Јована* (x12), *Јања* (x9), *Анђелија* (x6) и *Марија* (x5). Наведена имена чине око половине свих забележених потврда хришћанских имена. Остала имена потврђена су мањим бројем примера: *Василија* (x4), *Јека* (x4), *Јела* (x4), *Кайа* (x4), *Ивана* (x3), *Јана* (x3), *Јелена* (x3), *Мара* (x3), *Дамјана* (x2), *Бурђија* (x2), *Екаџарина* (x2), *Иваница* (x2), *Инђија* (x2), *Јајеџа* (x2), *Луција* (x2), *Романа* (x2), *Савка* (x2), *Сџефанија* (x2), *Теодора* (x2), *Ана* (x1), *Анастасија* (x1), *Ануша* (x1), *Бенедетја* (x1), *Берманка* (x1), *Бурђа* (x1), *Илинка* (x1), *Јевросима* (x1), *Јелица* (x1), *Јелисаветја* (x1), *Јерина* (x1), *Јерка* (x1), *Јефимија* (x1), *Мараја* (x1), *Марица* (x1), *Рахилија* (x1), *Тадијана* (x1), *Томка* (x1), *Шћейанија* (x1).

Неколико забележених хришћанских имена заслужује посебно истицање: *Инђија* (x2), од *Инђелија*, варијанта имена *Анђелија* (в. Грковић 1977: 269), потврђено и у другим поменицима (в. Новаковић 1875: 66); *Јајетија* (x2), забележено и у изгубљеном Крушевском поменику (в. Новаковић 1875: 113), отуд и код М. Грковић (1977: 270) која га тумачи као варијанту имена *Ајајија*; *Луција* (x2), као и *Бенедејија* (x1) (незабележено у Грковић 1977), упућује на латински утицај; *Мараја* (акуз. **мараю** 20а), незабележено у Грковић 1977; *Шћејанија* (акуз. **сћејанию** 31b), упућује на јекавски рефлекс јата и јотовање.

4.4. Остала женска имена

У категорији осталих женских имена највише је фитонимски мотивисаних имена страног порекла: *Ружица* (x6), *Љиљана* (x5), *Неранца* (x2), *Наранца* (x1), *Давина* (x2), *Дафина* (x1). Остале категорије обухватају имена грчког порекла: *Десјина* (x3), *Десјинџа* (x3), затим имена мађарског порекла: *Бинђа* (x2), етнонимски мотивисана имена страног порекла: *Гркиња* (x1), *Урина* (x1), хидронимски мотивисано име *Дрина* (x2), као и имена недовољно јасног порекла: *Лайинка* (x4), фитонимски или етнонимски мотивисано име (в. Грковић 1977: 270); *Домка* (x1), незабележено у Грковић 1977, може бити од словенске основе *дом-* (в. мушко *Доман* и женско *Домана* у Грковић 1977: 244) или од основе страних имена *Доманија* (варијанта од *Томанија*), *Доминика*, *Доминикија*, *Доминка*, *Домника*, *Домникија* (в. Грковић 1977: 244); *Мрена* (x1), незабележено у Грковић 1977, а у *РЈА VII*: 54 на основу Вуковог *Рјечника* са напоменом „*Ростање тамно*”.

5. Презимена или породични надимци

Највећи број презимена или породичних надимака забележених у поменику потврђен је и у области Буковице у последњој четвртини XX века (према Вјелановић 1989: 268–304): а) презимена: *Безбрадица*, *Вулиновић*, *Галић*, *Илић*, *Јанковић*, *Јовић*, *Калинић*, *Кнежевић*, *Ковачевић*, *Масникоса*, *Миљевић*, *Мирчејија*, *Николић*, *Ојачић*, *Павасовић*, *Појовић*, *Рашковић*, *Релић*, *Санковић*, *Симић*, *Синобаг*, *Урукало*; б) породични надимци: *Вујићи*, *Вуковићи*, *Симићи*, *Илићи*, *Јовићи*, *Ковачевићи*, *Николићи*, *Рокићи*. За следећа презимена или породичне надимке није потврђен континуитет са

савременим именованом Буковице: *Бибић* (кѣѣа вѣѣиѣа 28b, *Дрниш*, каснији упис), *Жинић* (жинић 28b, *Дрниш*, каснији упис), *Кашићи* (кашићи 28b, *Дрниш*), *Перовић* (домъ перовиѣа 60b, *Скрадин*), *Смовић* (смовиѣъ 30b, *Модрино Село*), *Дучић* (дѣѣиѣъ 206b, *Вариводе*). Остала презимена или породични надимци забележени су изван области Буковице: *Дошеновић* (Госпић), *Луцић* (Крбава), *Јајић* (Шибеник), *Кондојањ* (Шибеник), *Ивејић* (Гламоч), *Миљковић* (Грахово), *Стијић* (Грахово), *Андријевић* (Паштровићи), *Давидовић* (Паштровићи), *Шурић* (Херцеговина), или представљају касније уписе који се не могу везати за одређено место: *Беркановић*, *Лазаревић*, *Стијарчевић*.

6. Закључне напомене

Спроведено истраживање антропонимије поменика манастира Крке потврдило је почетну тезу Ж. Бјелановића (1988: 53–54; 2007: 160) да је језгро савремене српске антропонимије на севернодалматинском подручју формирано последњих деценија XVII века. У прилог овој тези најпре треба навести велико подударане у систему презимена или породичних надимака из поменика манастира Крке и области Буковице у последњој четвртини XX века, затим континуитет најфреквентнијих мушких и женских имена из поменика у савременој антропонимији Буковице, континуитет западних (латинских) утицаја у антропонимији (уп. имена *Иван*, *Дујмо*, *Марјан*, *Гријур*, *Шимун*, *Франеш*; *Бенедеѣа*, *Луѣија*, *Романа*), продуктивност хипокористичког суфикса *-иша*, као и присуство мушких хришћанских имена типа *Глијорија*, *Гријорија*, *Димитрија*. У поређењу са другим до сада истраживаним поменицима специфичност поменика манастира Крке посебно се огледа у вишој фреквенцији мушких и женских хришћанских имена, мањој продуктивности основа *мл-*, *рад-* и *грај-* код женских имена, као и у потврдама ретких или до сада незабележених имена: *Бјејоје*, *Брадиша*, *Вуколај*, *Вусин*, *Драјојица*, *Јахша*, *Радасав*, *Савати*, *Франеш*; *Домка*, *Хојдана*, *Зрина*, *Зрка*, *Јаѣѣа*, *Јездарица*, *Малика*, *Мараја*, *Мрена*, *Пиена*. Анализирана антропонимијска грађа из поменика манастира Крке представља значајно сведочанство одређеним дијалекатским одликама српских говора у северној Далмацији у XVIII и XIX веку: о губљењу сугласника /х/ и његовој супституцији са /ј/ (*Ранисав*, *Реља*, *Рисѣе*/*Рисѣо*, али и *Хрисѣе*/*Хрисѣо*, *Мијо*, *Мијашло*, али и *Михо*,

Михаило; /x/ је очувано у *Хојдана*, а хиперкорекција се огледа у *Јахша*, уместо *Јакша*); о супституцији сугласника /ф/ са /в/ и /п/ (*Филиј*, *Пилиј*, *Вилиј*; *Трифун*, *Тривун*; *Стефан*, *Стеван*, *Стејан*, *Стејан*, *Стејан*; *Стефанија*, *Штејанија*; *Дарина*, *Давина*), а посебно и о примерима (и)јекавизма и икавизма: *Бјејоје*, *Њејован*, *Стејан*, *Цвејта* (али и *Цвејта*, *Цвејко*, *Цвејан*, *Цвејоје*), *Штејанија*; *Стејан*, *Цвијан*.

ИЗВОРИ

Поменик манастира Крке, крај XVII века (Ризница манастира Крке, сигнатура Крка 57) (Фотографски снимци микрофилма Археографског одељења Народне библиотеке Србије).

ЛИТЕРАТУРА

- Грковић, Милица (1977). *Речник личних имена код Срба*. Београд: Вук Караџић.
- Грковић, Милица (1983). *Имена у Дечанским хрисовуљама*. Нови Сад: Филозофски факултет–Институт за јужнословенске језике.
- Грковић, Милица (1986). *Речник имена Бањској, Дечанској и Призренској властелиништва у XIV веку*. Београд: Народна књига.
- Грковић, Милица (2001). Антропонимија и топонимија. у: *Насеља и селановништво обласи Бранковића 1455. године* (ур. М. Мацура). Београд: САНУ. 616–745.
- Грковић, Милица (2002). Значај Поменика манастира Раче за историју језика и ономастику. *Рачански зборник*. VII: 37–48.
- Дешић, Милорад (1976). Западнобосански ијекавски говори. *Српски дијалектолошки зборник*. 21: 1–316.
- Драгичевић, Милан (1986). Говор личких јекаваца. *Српски дијалектолошки зборник*. 32: 1–241.
- Лома, Александар (2013). *Топонимија Бањске хрисовуље*. Београд: САНУ.
- Новаков, Драгана (2014). Неке дијалекатске особине у четири стара српска поменика. *Археографски њрилози*. 36: 83–90.
- Новаков, Драгана (2017). *Имена Поменика манастира Крушедола*. Београд: Православни богословски факултет, Институт за теолошка истраживања.
- Новаковић, Стојан (1875). *Српски њоменици XV–XVIII века*. Београд: Државна штампарија.
- Павлица, Драган (1984). О говору околине Удбине. *Српски дијалектолошки зборник*. 30: 357–424.
- Поповић, Мирјана (2017). Село Мокро Поље према попису из 1831. године – пример демографских прилика код српског православног становништва у Северној Далмацији. У: *Зборник о Србима у Хрватској 11* (ур. В. Крстић). Београд: САНУ. 29–42.

- Поповић, Мирјана (2019). Православно становништво Далмације према статистичкој табели из средине 19. века. у: *Зборник о Србима у Хрватској 12* (ур. В. Крестић). Београд: САНУ. 41–65.
- Пешикан, Митар (1982). Зетско-хумско-рашка имена на почетку турскога доба. *Ономастолошки њрилози*. III: 1–119.
- Пешикан, Митар (1983). Зетско-хумско-рашка имена на почетку турског доба (други део). *Ономастолошки њрилози*. IV: 121–254.
- Поломац, Владимир (2010а). Неке теоријско-методолошке напомене о ономастичком истраживању српских средњовековних поменика. *Српски језик*. XV: 491–501.
- Поломац, Владимир (2010б). Неколико напомена о личним именима у Поменику непознатог манастира Липљанске епископије. У: *Проблеми на балканској и славјанској езикозание* (ур. И. Харалампиев). Велико Трњово: Фаберъ. 226–243.
- Поломац, Владимир (2015). Антропонимија Водичничког поменика (Скопска Црна Гора, XVI век). У: *Пућевима српских идиома* (ур. М. Ковачевић и В. Поломац). Крагујевац: ФИЛУМ. 341–350.
- Поломац, Владимир (2017). Из антропонимије Дечанског поменика (XVI век). *Наслеђе*. 38: 111–123.
- Поломац, Владимир (2019). Женска имена у поменику манастира Св. Тројице код Пљеваља (XVI век). У: *Српско језичко и књижевно наслеђе на њросјору данашње Црне Горе*. Српски језик и књижевност данас (ур. Ј. Стојановић). Подгорица: Матица српска – Друштво чланова у Црној Гори. 505–513.
- Поломац, Владимир (2021). Речник старосрпских личних имена: од концепције ка методологији. У: *Историјска лексикографија српског језика* (ур. Ј. Грковић-Мејдор и др.). Нови Сад: Огранак САНУ–Матица српска. 59–78
- Поломац, Владимир (2022). Мушка имена у Поменику манастира Св. Тројице (Пљевља, XVI век). *Црквене студије*. 19: 459–473.
- Ракић Младеновић, Југослава (2021а). *Лична имена у Поменику манастира Дечана (XVI–XX век) (необјављена докторска дисертација)*. Филолошки факултет, Београд.
- Стојановић, Љубомир (1890). *Сјари српски хрисовуљи, акти, биографије, летописи, шшици, њоменици, зајиси и др.* Београд: Српска краљевска академија.
- Стојановић, Јелица (2012). Лична имена по називима биљака и животиња у старим српским поменицима (Пивски поменик, Поменик из Хоче и Морачки поменик). У: *Српско језичко наслеђе на њросјору данашње Црне Горе и српски језик данас* (ур. Ј. Стојановић). Никшић: Матица српска – друштво чланова у Црној Гори – Матица српска у Новом Саду. 109–133.
- Стојановић, Јелица (2013а). Лична имена од основе *вук-* у старим српским поменицима и везивање „вука” за култ светог Саве код Срба. У: *Осам векова манастира Милешева* (ур. П. Влаховић), Милешева: Епархија милешевска. 31–45.
- Стојановић, Јелица (2013б). Словенска лична имена састављена од двају основа у Пивском поменику и Поменику Хоче. у: *На извору Вукова језика* (ур. Н.

- Вуковић). Жабљак–Шавник–Плужине: Фондација Вукове задужбине. 73–87.
- Стојановић, Јелица (2013в). Словенска и хришћанска имена у Пивском поменику и Поменику из Хоче. *Митолошки зборник*. 29: 163–195.

*

- Bjelanović, Živko (1988). *Antroponimija Bukovice*. Split: Književni krug.
- Bjelanović, Živko (1989). Rječnik antroponima Bukovice. *Ономајолошки ѓрилози*. 10: 175–363.
- Bjelanović, Živko (2007). Prezimena sjevernodalmatinskoga prostora u ispravama 17. stoleća. U: *Onomastičke teme* (autor Ž. Bjelanović). Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada. 159–191.
- Juran, Kristijan (2015). Morlaci u Šibeniku između Ciparskoga i Kandijuskoga rata (1570–1645). *Povijesni prilozi*. 49: 163–210.
- Loma, Aleksandar (2020). Problems of chronological and social stratification in historical anthroponomastics: The case of “lupine” and “equine” proper names among the Indo-European peoples. *Onoma*. 55: 15–34.
- Mataia, Ivica (2019). *Lička toponimija. Doktorska disertacija u rukopisu*. Zadar: Sveučilište u Zadru.
- Mošin, Vladimir i Milan Radeka (1958). Ćirilski rukopisi u sjevernoj Dalmaciji. *Starine* 48: 189–215.
- Peco, Asim (2007). *Govori istočne i centralne Hercegovine*. Sarajevo: Bosansko filološko društvo.
- RJA: Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika, I–XXIII. Zagreb: Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti, 1886–1976.
- Skok, Petar (1971–1974). *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika (I–IV)*. Zagreb: JAZU.

Vladimir Polomac
Marko Milošević

PERSONAL NAMES IN THE COMMEMORATIVE BOOK OF THE KRKA MONASTERY

SUMMARY

The paper investigates the most important features of the system of personal names recorded from 1756 to 1826 in the manuscript of the Commemorative Book of the Krka Monastery, which is preserved in the monastery treasury under the signature Krka 57. Since at the beginning of each sheet of a commemorative book, and less often on the margins, the names of

settlements from which personal names were entered are listed, the recorded material constitutes a representative sample for the research of Serbian anthroponymy in northern Dalmatia and the neighboring areas of Lika and western Bosnia during the aforementioned period. Along with the analysis of personal names according to their origin and structure, the aim of the paper was to provide a more detailed account of methodological problems in the research of old Serbian commemorative books, as well as to verify the hypothesis of Ž. Bjelanović that the core of contemporary Serbian anthroponymy in northern Dalmatia had been formed from the end of the 17th century onwards. The aforementioned hypothesis was confirmed based on a series of common features in the system of personal names from the Commemorative Book of the Krka Monastery and the Bukovica area in northern Dalmatia in the last quarter of the 20th century: the matching system of surnames and family nicknames, continuity of the most frequent male and female names, continuity of Latin influences in anthroponymy, productivity of the suffix *-iša*, as well as the presence of male Christian names, such as *Gligorija*, *Grigorija*, *Dimitrija*. Compared to other commemorative books investigated so far, the specificity of the Krka monastery Commemorative Book is particularly reflected in the confirmation of rare or hitherto unrecorded names: *Bjegoje*, *Bradiša*, *Vukolaj*, *Vusin*, *Dragojica*, *Jahša*, *Radasav*, *Savat*, *Franeš*; *Domka*, *Hojdana*, *Zrina*, *Zrnka*, *Jageta*, *Ježdarica*, *Malika*, *Maraja*, *Mrena*, *Pšena*.

KEYWORDS: onomastics, anthroponymy, old Serbian commemorative books, Krka monastery, Dalmatia.

Др Владимир Поломац
Катедра за српски језик, Одсек за филологију,
ФИЛУМ, Универзитет у Крагујевцу,
Република Србија
v.polomac@filum.kg.ac.rs

Мср Марко Милошевић
Центар за научноистраживачки рад,
ФИЛУМ, Универзитет у Крагујевцу,
Република Србија
marko.milosevic@filum.kg.ac.rs

